

ДЕЯКІ ПИТАННЯ ЩОДО ПОСАДОВИХ ОСІБ ДЕРЖАВНОЇ МИТНОЇ СЛУЖБИ УКРАЇНИ

Івачковська Вікторія Вячеславівна

*здобувачка другого (магістерського) рівня освіти
Донецький національний університет імені Василя Стуса
м. Вінниця, Україна*

Ефективність державної служби в Україні в умовах сьогодення є важливим чинником забезпечення функціонування держави, адже державні органи посідають важливу роль в сучасній Україні, забезпечуючи державну і політичну стабільності. Належна робота державного механізму залежить від якісного кадрового складу, саме тому від компетентності державних службовців, їх моральних якостей і ділової активності залежить ефективність державного управління.

Основним нормативним актом, що регулює засади державної служби є Закон України «Про державну службу», який визначає принципи, правові та організаційні засади забезпечення публічної, професійної, політично неупередженої, ефективної, орієнтованої на громадян державної служби, яка функціонує в інтересах держави і суспільства, а також порядок реалізації громадянами України права рівного доступу до державної служби, що базується на їхніх особистих якостях та досягненнях [1]. Так, ч. 2 ст. 1 Закону визначено, що державний службовець – це громадянин України, який займає посаду державної служби в органі державної влади, іншому державному органі, його апараті (секретаріаті), одержує заробітну плату за рахунок коштів державного бюджету та здійснює встановлені для цієї посади повноваження, безпосередньо пов'язані з виконанням завдань і функцій такого державного органу, а також дотримується принципів державної служби.

Слід зазначити, що з моменту введення воєнного стану на території України особливою увагою наділена Державна митна служба України (далі – Держмитслужба).

Слід зазначити, що з моменту введення воєнного стану на території України та зменшення кількості пунктів перетину кордону України, та, в свою чергу, збільшення товаропотоку на тих, що зараз функціонують, ефективне виконання посадових обов'язків працівниками Державної митної служби України (далі – Держмитслужба) має особливо важливе значення.

Держмитслужба є центральним органом виконавчої влади, діяльність якої спрямовується та координується Кабінетом Міністрів України через Міністра фінансів [2]. Функції та повноваження служби закріплені у Постанові КМУ «Про затвердження положень про Державну податкову службу України та Державну митну службу України».

Основними завданнями Держмитслужби є: забезпечення митної безпеки та захисту митних інтересів України, створення сприятливих умов для розвитку зовнішньоекономічної діяльності, збереження належного балансу між митним контролем і спрощенням законної торгівлі, забезпечення реалізації державної політики у сфері боротьби з правопорушеннями під час застосування законодавства з питань державної митної справи, запобігання та протидії контрабанді, боротьби з порушеннями митних правил [3].

Держмитслужба діє на основі Правил внутрішнього службового розпорядку апарату Державної митної служби України [4]. Враховуючи повноваження, посадова особа Держмитслужби повинна мати профільну освіту, глибокі знання і досвід, щоб забезпечити дотримання митних правил та процедур під час переміщення товарів через митний кордон.

Міністерством фінансів спільно з Держмитслужбою, Національним агентством з питань державної служби за сприяння Посольства США та представництва Міжнародної організації з міграції в Україні було організовано та проведено тестування працівників територіальних підрозділів митної служби з питань кваліфікації та благонадійності.

Посадові особи Держмитслужби повинні були пройти тести на знання антикорупційного та митного законодавства, загальні здібності, особливо абстрактні, числові та словесні міркування, а також на благонадійність – це психометричний тест, призначений для виявлення осіб, які схильні до контрпродуктивної поведінки та порушень на робочому місці, встановлених правил [5].

6 квітня 2023 до Верховної Ради було внесено проект закону про внесення змін до Митного кодексу України щодо встановлення особливостей проходження служби в митних органах та проведення атестації посадових осіб митних органів (№ 6490-д).

Законопроект, зокрема, пропонує: змінити процедуру проведення конкурсного відбору на посаду Голови Держмитслужби; передбачає залучення до проведення відкритого конкурсу на посаду Голови Держмитслужби міжнародних експертів; надає право Голові Держмитслужби призначати своїх заступників за поданням Прем'єр-міністра України відповідно до пропозицій такого Голови, а також скасовує необхідність погодження з Міністром фінансів України

призначення на посади та/або звільнення з посад інших керівників; запровадити щорічний зовнішній незалежний аудит ефективності діяльності митних органів, негативний висновок за результатами проведення якого є підставою для звільнення Голови; провести одноразову атестацію митників для встановлення відповідності займаній посаді, значно підвищити розміри окладів митників, фактично приводячи їх до рівня окладів їхніх колег у сусідніх країнах, а також встановити залежність окладів від рівня прожиткового мінімуму [6].

Також, для належного реформування митної служби необхідно скоротити адміністративні процедури, знизити технічні бар'єри, зокрема прискорити укладання з ЄС Угоди про оцінку відповідності та прийнятність промислової продукції (АСАА), поширити дію угоди на всі сектори промисловості. А перехід на електронні системи митного контролю та оформлення відповідних документів дозволить знизити прямі контакти з державними службовцями митниці та забезпечить прозорий та автоматизований процес митного контролю.

Література:

1. Про державну службу: Закон України від 10.12.2015. №889-VIII. *Відомості Верховної Ради України*. 2016 р. № 4. Ст. 43.
2. Про затвердження положень про Державну податкову службу України та Державну митну службу України: Постанова Кабінету Міністрів України від 6 березня 2019 р., № 227. *Офіційний вісник України*. 2019 р. № 26. Стор. 10.
3. Офіційний сайт Міністерства фінансів України. URL: <https://mof.gov.ua/uk/state-customs-service> (дата звернення: 03.12.2023).
4. Офіційний сайт Державної митної служби України. URL: <https://customs.gov.ua/robota-sluzhbi> (дата звернення: 03.12.2023).
5. "Економічна правда". Тестування митників як крок до нової, європейської митниці. URL: <https://www.epravda.com.ua/projects/mytnytsia/2021/07/1/674862/> (дата звернення: 03.12.2023).
6. Про внесення змін до Митного кодексу України щодо встановлення особливостей проходження служби в митних органах та проведення атестації посадових осіб митних органів: Проект Закону №6490-д від 06.04.2023. 9 сесія ІХ скликання.